

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
YARGITAY BAŞKANLIĞI**

**YARGITAY CUMHURİYET SAVCILARI
ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ**

BAŞLANGIÇ

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, kanun önünde eşitlik ilkesini, masumiyet karinesini ve bağımsız ve tarafsız bir mahkeme önünde adil ve aleni yargılanma hakkını güvence altına ALDIĞINDAN;

Adaletin örgütlenmesi ve dağıtımının, bu ilkelere uyması GEREKTİĞİNDEN;

Cumhuriyet savcılarının ceza adalet sisteminde üstlendikleri önemli görev, onlara, daima bu ilkelere riayet etme ve en yüksek etik standartlara uygun olarak ve adaletin üstün yararına hizmet edecek şekilde davranma yükümlülüğü GETİRDİĞİNDEN;

1990 yılında Havana’da toplanan 8. Birleşmiş Milletler Suçun Önlenmesi ve Suçluların Islahı Kongresi, Savcıların Rolüne Dair İlkeler’i kabul ETTİĞİNDEN;

2005 yılında Budapeşte’de Avrupa Konseyi himayesinde toplanan Avrupa Savcılar Konferansı, Savcılar için Etik ve Davranış Biçimlerine ilişkin Avrupa Esasları’nı (“Budapeşte İlkeleri”) kabul ETTİĞİNDEN;

Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyi ve Avrupa Savcılar Danışma Konseyi, Demokratik Bir Toplumda Hâkimler ve Savcılar Arasındaki İlişkiler Hakkında Görüş’ü (“Bordo Bildirisi”) 2009 yılında müştereken kabul ETTİKLERİNDEN;

Birleşmiş Milletler Suçun Önlenmesi ve Ceza Adaleti Komisyonu, 2008 yılında, üye devletleri, savcılık mensupları için mesleki ve etik davranış ilkeleri bakımından kuralları geliştirmede veya gözden geçirmede, hukuk sistemlerine uygun olarak, kendi savcılık kurumlarını, Uluslararası Savcılar Birliği tarafından geliştirilen Mesleki Sorumluluk Standartları ve Savcıların Temel Ödev ve Hakları Bildirisi’ni dikkate almaya teşvik etmeye ÇAĞIRDIĞINDAN;

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, yukarıda belirtilen ilkeleri göz önünde tutarak, işbu Yargıtay Cumhuriyet Savcılar Etik Davranış İlkeleri’ni KABUL ETMİŞTİR.

Adı

1. İşbu İlkeler, “Yargıtay Cumhuriyet Savcılar Etik Davranış İlkeleri” olarak anılır.

Kapsam

2. İşbu İlkeler, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili ve Yargıtay'da görevli tüm Yargıtay Cumhuriyet savcıları için geçerlidir.

Yorumlama

3. İşbu İlkeler, “Yargıtay Yargı Etiği İlkelerine” uygun olarak yorumlanır.

Yargı Etiği Danışma Kurulu

4. Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri'nin “YARGI ETİĞİ DANIŞMA KURULU”na ilişkin hükümleri, Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri için de uygulanır.

İlkeler

5. Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri aşağıdaki gibidir:

1. MESLEKİ DAVRANIŞLAR

Yargıtay Cumhuriyet savcıları daima;

- 1.1 Görevlerini ilgili ulusal ve uluslararası hukuka uygun olarak yerine getirirler,
- 1.2 Mesleklerinin onurunu korurlar,
- 1.3 En yüksek düzeyde dürüstlük ve özen standartlarına uyarlar,
- 1.4 Görevlerini adil, tarafsız, bağımsız ve tutarlı biçimde yerine getirirler ve öyle görünürler,
- 1.5 Hukuka, meslek kuralları ile etik ilkelerine uygun tutum ve davranış sergilerler,
- 1.6 Mesleki bilgi ve yeteneklerini sürdürmek ve yükseltmek için çalışırlar ve hukuki gelişmeleri takip ederler,
- 1.7 Kamu adına görev yaptığı bilinciyle insan onuru ve haklarını korur ve yüceltirler,
- 1.8 Mesleki gizliliği muhafaza ederler,
- 1.9 Herkesin kanun önünde eşit muamele görme hakkına riayet ederler; cinsiyet, ırk, renk, dil, din, mezhep, siyasi veya diğer görüş, cinsel yönelim, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, refah, doğum yeri, sağlık, engellilik veya başka bir nedenle ayrımcılık yapmaktan kaçınırlar,

- 1.10 Makul bir kişinin gözüyle cinsel taciz olarak algılanabilecek söz veya davranışlardan kaçınır ve denetimi altındaki kişilerin de bu şekilde davranmasına izin vermezler,
- 1.11 Mahkemeler, kolluk, kamu kurumları, personel, iş sahipleri ve avukatlarla olan görevlerini saygı ve nezaketle yerine getirirler,
- 1.12 Meslektaşlarına ve personele mobbing (psikolojik taciz) uygulamaz ve uygulanmasına izin vermezler.

2. BAĞIMSIZLIK

- 2.1 Yargıtay Cumhuriyet savcıları, görevlerini, hukuka uygun ve bağımsız olarak yerine getirirler.
- 2.2 Yargıtay Cumhuriyet savcıları, tarafların ve toplumun gözünde, hâkimlerle aralarında en küçük bir danışıklılık veya görev alanlarına müdahale izlenimi doğurmayacak şekilde bağımsız davranırlar.

3. TARAFSIZLIK

Yargıtay Cumhuriyet savcıları;

- 3.1 Görevlerini korku, kayırma ve önyargı olmaksızın tarafsız biçimde ifa ederler,
- 3.2 Kişisel veya mali çıkarlarının, ailevi, sosyal veya diğer ilişkilerinin, kendi davranışlarını uygunsuz şekilde etkilemesine izin vermezler. Özellikle, kendilerinin, ailelerinin ve onların iş ortaklarının kişisel, özel veya mali çıkarlarının veya bağlantılarının bulunduğu davalarda savcılık yapmaktan kaçınırlar.

4. CEZA YARGILAMASINDA DAVRANIŞLAR

Yargıtay Cumhuriyet savcıları;

- 4.1 Görevlerini adil, tutarlı ve makul sürede ifa ederler,
- 4.2 Masumiyet karinesine ve lekelenmeme hakkına saygı gösterirler,
- 4.3 İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin 6. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında açıkça ifade edilen adil yargılama ilkesini özellikle gözetirler,
- 4.4 Taraflarla ilişkilerinde, tarafsız ve objektif olmaya özen gösterirler,

- 4.5 Suçla ilgili tüm gerekli ve makul soruşturmaların yapılmasına ve sonuçlandırılmasına gayret ederler,
- 4.6 Suç soruşturmasını bizzat yaptıkları ya da adli kolluk veya diğer görevliler vasıtasıyla yaptırdıkları hallerde, bu yetkilerini objektif, tarafsız ve profesyonel biçimde kullanırlar,
- 4.7 Suçun soruşturulmasına nezaret ederken, adli kolluk veya diğer görevlilerin, hukuka ve temel insan haklarına saygı göstermelerini sağlarlar,
- 4.8 Sadece somut olay hakkında güvenilir ve kabul edilebilir olduğuna makul ölçüler çerçevesinde inanılan deliller olması halinde kamu davası açarlar, aksi halde kovuşturmaya yer olmadığına karar verirler,
- 4.9 Korunmaya muhtaç olan mağdur, tanık ve kırılgan grupların güvenliğinin ve haklarının korunmasını sağlarlar,
- 4.10 Adaletle erişim konusunda arabuluculuk, uzlaşma, uzlaştırma gibi alternatif uyuşmazlık çözüm seçenekleri olduğu konusunda tarafların bilgilendirilmesini gözetirler,
- 4.11 Mahkeme ve diğer ilgili kurumlar ile işbirliği halinde, şüpheli ve sanığın haklarını korurlar,
- 4.12 Hukuka ve adil yargılama ilkesine uygun olarak, isnat olunan suçla ilişkin bilgileri, şüpheli ve/veya sanık ile müdafiiine bildirmek suretiyle silahların eşitliği ilkesini güvence altına alırlar,
- 4.13 Şüphelinin lehine veya aleyhine olmasına bakmaksızın, tüm delilleri toplar, delillerin hukuka uygun olarak elde edilip edilmediğini inceler ve değerlendirirler,
- 4.14 Hukuka aykırı olarak ve özellikle işkence veya zalimane yöntemlerle elde edilen delilleri, o yöntemleri uygulayan kişiler dışındakilere karşı kullanmaz ve anılan yöntemleri kullanan sorumlular hakkında uygun işlemin yapılmasını sağlarlar,
- 4.15 Daima gerçeği ararlar; mahkemenin gerçeği ortaya çıkarmasına, toplum, mağdur, suçtan zarar gören ve sanık bakımından kanuna ve hakkaniyete uygun olarak adaletin gerçekleştirilmesine yardım ederler,
- 4.16 Soruşturma ve kovuşturmanın adil ve etkin olmasını sağlamak için;
  - (a) Kolluk, mahkemeler, taraf avukatları ve diğer ulusal veya uluslararası kamu kurumları ile işbirliği yaparlar,

- (b) Kanuna ve karşılıklı işbirliği düşüncesine uygun olarak, diğer savcılıklara ve yargı kurumlarındaki meslektaşlarına yardım ederler.

5. ÖZEL YAŞAMDA DAVRANIŞLAR

Yargıtay Cumhuriyet savcıları;

- 5.1 Özel yaşamlarındaki davranış ve faaliyetleriyle mesleğin onuruna, dürüstlüğüne ve tarafsızlığına gölge düşürmezler ve makul ölçüler çerçevesinde böyle bir algıya yol açmazlar,
- 5.2 Her zaman hukuka saygı duyar ve gereklerini yerine getirirler,
- 5.3 Halkın savcılık mesleğine güvenini sürdürecektir ve artıracak biçimde davranırlar,
- 5.4 Kişisel çıkarlarının veya aile, sosyal ya da diğer ilişkilerinin mesleki davranışlarını uygunsuz biçimde etkilemesine izin vermezler,
- 5.5 Görev nedeniyle elde ettikleri bilgileri, kendilerine veya başkalarına çıkar sağlamak amacıyla kullanmazlar,
- 5.6 Dürüstlük ve tarafsızlıklarına gölge düşürebilecek hiçbir hediye, ödül, yarar, teşvik veya ağırlamayı kabul etmezler,
- 5.7 Sosyal medya kullanımı sırasında mesleğin onurunu, bağımsızlığını ve tarafsızlığını koruyacak şekilde davranırlar,
- 5.8 Kamuoyuna mesleğin onurunu, bağımsızlığını ve tarafsızlığını zedeleyecek açıklama ve görüş bildirmekten kaçınırlar.